

Två kvinnor, två kulturer, en sjukdom

Text och Foto: **Helena Tiderman**

I samband med Internationella polioidagen den 24 oktober höll Ing-Marie Wessén och Nahryin Jakob ett föredrag på Campus Risbergiska i Örebro om sina erfarenheter av att leva med polio. I föredraget – Två kvinnor, två kulturer, en sjukdom – berättar de om delade erfarenheter, men också om olika förutsättningar från att växa upp i helt olika kulturer. Det är också en berättelse om vänskap och att lära av varandra.

Ing-Marie Wessén.

Nahryin Jakob.

Ing-Marie och Nahryin träffades genom Personskadeförbundet RTP Örebros lokalförening där de snabbt fann varandra och blev vänner. De kommer från olika kulturer, från olika generationer men delar erfarenheten av att leva med symptom efter polio.

Ing-Marie som idag är 76 år fick polio när hon var ett år. Hon skickades till ett vårdhem för rehabilitering och fick inte träffa föräldrarna på ett och ett halvt år. Tack och lov så bestämde sig hennes föräldrar för att ta hem henne när hon var två och ett halvt år. Efter det fick hon en bra barndom.

– Jag växte upp i en liten by i Dalarna. Där fick jag gå i skolan som alla andra. Jag lärde mig cykla och åka skidor. Det som utmärkte mig från andra var kappan jag gick med. Mina föräldrar gjorde det bästa av situationen och stöttade och pushade mig när det behövdes. När jag blev äldre fick jag bilstöd som gjorde att jag kunde skaffa mig en röd liten folkvagn som jag kallade Oskar. Vilket gav mig en enorm frihet, säger Ing-Marie.

Som liten kände hon sig som vilket barn som helst och hon lekte med de andra barnen i byn. Men hon minns exakt när hon insåg att hon var ”annorlunda”.

– När jag var nio år ställde jag upp i en skidtävling. Vinnaren skulle få ett par skidor. Jag kom sist. Då förstod jag. Det blev inga fler tävlingar för mig. Jag bestämde mig för att i stället bli duktig i skolan, säger Ing-Marie.

Efter gymnasiet utbildade hon sig till socionom och fick därefter jobb på Örebro kommun. Hon stannade där i 40 år innan hon gick i pension.

Andra förutsättningar

Nahryins barndom såg lite annorlunda ut. Hon föddes 1967 i Libanon. Vid två års ålder insjuknade hon i polio. Från början var hon helt förlamad. Så småningom läkte skadorna, utom i vänster ben och som liten var hon tvungen att använda kryckor. Detta gjorde att hon hamnade utanför och blev mobbad. Att få polio i ett land som Libanon innebar

helt andra förutsättningar än i Sverige. Familjen fick betala för all vård och alla hjälpmedel ur egen ficka.

Det fanns inget stöd från samhället så min familj fick ta hand om mig så gott de kunde. Det var inte lätt alla gånger. Att ha en funktionsnedsättning i mitt hemland innebar att man blir väldigt isolerad och känner sig utanför, säger Nahryin.

1991 flydde familjen till Sverige. Nahryin var då 24 år och hade inte haft möjlighet att gå i skolan mer än sex år i Libanon.

– Jag har alltid varit väldigt ambitiös och när jag kom till Sverige hade jag stora krav på mig själv. Jag ville lära mig svenska snabbt och skaffa mig en utbildning. Drömmen var att utbilda mig till socionom. Jag började läsa svenska på SFI och läste sedan in både grundskola och gymnasium på komvux. Jag pluggade mer än heltid – och det kostade på. Det slet för hårt på kroppen och redan innan jag fyllt trettio fick jag postpolio, säger Nahryin.

I samband med detta kände Nahryin att nu får det vara nog – kroppen orkade inte mer. Hon sökte i stället jobb. Efter några vändor på olika arbetsplatser så jobbar Nahryin nu på Funktionsrätt Sverige i Örebro sedan 14 år tillbaka och hon trivs bra.

Tonårstiden var tuff

Något både Ing-Marie och Nahryin vittnar om är att tonårstiden inte var så kul.

– När intresset för det andra könet vaknade samtidigt som jag insåg hur min kropp såg ut blev det jobbigt. Kompisarna åkte ut och dansade, något inte jag kunde. Jag sökte mig till Missionskyrkan – där dansade man inte, men där fanns en stor gemenskap, berättar Ing-Marie.

Ing-Marie var ofta kär, men alltid på avstånd eftersom hon var övertygad om att hon aldrig skulle få en familj.

– En ögonöppnare för mig var när jag gick på Socialhögskolan. Där fanns en kille som var så uppenbart intresserad av mig. Jag nobbade honom och uppträdde så arrogant att han en dag utbrast ”Vem tror du att du är? Jag bryr mig inte om

att du går med kapp, det är ju dig jag tycker om”. Han blev min första pojkvän och fick mig att inse att kappen inte var jag och att jag kunde bli älskad för den jag var. Den killen gjorde storverk, men det var inte honom jag gifte mig med, skrattar Ing-Marie.

Trots att varken Ing-Marie eller Nahryin trodde att de någonsin skulle kunna få en familj så blev det så till slut. Ing-Marie har tre barn och flera barnbarn och Nahryin har två barn.

– Jag är så glad över att familjen flydde hit. Det förändrade mitt liv. Om jag hade bott kvar i Libanon hade jag definitivt inte haft en familj. Där är det mycket ovanligt att någon med en funktionsnedsättning gifter sig. Även om parterna vill så sätter familjerna sig i regel emot. Jag trodde att jag skulle leva ensam hela livet, säger Nahryin.

Lärt av varandra

Ing-Marie och Nahryin som är födda och uppväxta i olika kulturer upplever att de berikar varandra genom sina olikheter.

– Jag har lärt mig jättemycket av Nahryin. Hon är mer öppen och familjär än vad vi svenskar i regel är. Jag upplever att den kultur hon kommer ifrån har en vänligare atmosfär där familjen är väldigt viktig. Till exempel träffar hon sin mamma varje dag. Det är berikande att lära av varandras kulturer. För visst finns det skillnader. Nahryin och jag talar ofta om detta, säger Ing-Marie.

Både Ing-Marie och Nahryin har en positiv syn på livet och försöker alltid se möjligheter i stället för hinder.

– Man får göra det bästa av de förutsättningar man har. Skola och kunskap betyder mycket. Hade jag inte pluggat och lärt mig svenska så hade jag inte fått jobb.

Hade jag - en kvinna med funktionsnedsättning - bott kvar i Libanon hade jag inte kunnat utbilda mig eller fått ett arbete. Här skiljer sig värderingarna åt rejält. Jag är så glad att bo i Sverige. Min mamma säger också varje kväll att jag ska vara tacksam, och det är jag, säger Nahryin. ●